

ESENȚA ȘI BAZA MĂIESTRIEI PEDAGOGICE

Maftei Vitalie

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Astăzi calitatea învățământului superior este o preocupare publică, din motive care provin atât din contextul economic, social, cultural etc. Într-adevăr, problema calității a pornit nu de astăzi, de societate, de mediul antreprenorial, ci este de durată. Îndată după destrămarea URSS, Republica Moldova se află în căutarea unei noi formule pentru sistemul de învățământ. Un loc special în această sistemă, după unii hătărîtor, este cel al pedagogului, care se prezintă prin "viza", calificativul de măiestru. Aceasta dezvăluie și denotă misiunea și esența pedagogului.*

Cuvinte cheie: *măiestrie, pedagog, proces didactic, abilități, deprinderi.*

Activitatea pedagogică se manifestă în mai multe direcții (la general, în educație, în organizarea procesului pedagogic etc.) și în fiecare din aceste poate să se manifeste măiestria pedagogică. Este evident că fiecare direcție se evidențiază prin caracteristici specifice individuale (proprii activității ale pedagogului) și generale (proprii orisicării măiestriei pedagogice).

Care este conținutul măiestriei pedagogice, care sunt nivelurile sale, cum pot fi dobândite, cum putem să obținem un nivel înalt al măiestriei pedagogice acestea și altele sunt întrebările de bază, răspunsul la care pot să explice posibilitatea ridicării măiestriei pedagogice.

Reflectarea esenței măiestriei pedagogice este determinată în primul rînd prin definiții. **Măiestrie, măiestrii,** Pricepere, iscusință deosebită; talent, dibăcie, artă. Lucrare, operă, creație; lucru care denotă iscusință sau meșteșug în execuție; unealtă, instrument, aparat ingenios; meserie, meșteșug (care cere pricepere). **Măiestrie s. 1.** artă, dibăcie, iscusință, îndemănare, meșteșug, pricepere, știință, talent.

Pedagóg, -ă, Persoană cu pregătire specială, care se ocupă, teoretic și practic, cu munca didactică și educativă; educator; persoană care supraveghează și ajută pe elevi la pregătirea lecțiilor în anumite școli sau în internate.

Măiestria pedagogică exprimă nivelul superior al competenței didactice. Ea constă în perceperea de a acționa permanent și adecvat în orice situație didactică axîndu-se pe obiectivele educaționale. Este capacitatea profesorului de a gîndi, proiecta, organiza, conduce procesul de instruire și educație.

Măiestria pedagogică - înalta și permanenta perfecțiune a artei de educație și instruire accesibilă fiecărui pedagog care lucrează după vocație și cu dragoste pentru copii și tineri. Această afirmație vizează lucrul pedagogului asupra perfecțiunii profesionale și condițiilor care asigură aceasta.

Activitatea pedagogică este rezultatul activității a doi actori a pedagogului și elevului. Această activitate poate fi din mai multe puncte de vedere: subiect – obiect, subiect – subiect. La momentul de față pun în analiză personalitatea și activitatea pedagogului. Pentru a răspunde la întrebarea dată trebuie să ne referim la structura măiestriei pedagogice, să evidențiem principiile, baza, esența acesteia, care trebuie să fie privite separat. Esența măiestriei pedagogice constituie sensul, conținutul ei. De aici definiția măiestriei pedagogice trebuie să evidențieze în primul rînd esența acesteia, care este baza măiestriei pedagogice – o tratăm ca pe un fundament, căci ea în ultima instanță caracterizează funcționalitatea procesului de activitate pedagogică.

Baza – conținutul cunoștințelor; esența – finalitatea procesului didactic; principiile – regulile de bază.

Baza măiestriei pedagogice este cea fără de care nu poate să existe măiestria pedagogică. Ea este inclusă în actorul dat (viitorul pedagog) de la început. Ținem cont că în cazul în care această bază este inclusă în subiect, aceasta deloc nu înseamnă că el automat devine pedagog iscusit. Baza este un fel de posibilitate potențială care creează predispoziția însă nu și efectul. Baza o privim ca o condiție a măiestriei pedagogice, fără de care nu există măiestrie pedagogică, dar ea este doar un fundament.

Diverse surse propun mai multe tipuri (după conținut, volum) de componente sau componente a structurii măiestriei pedagogice – denumite baza. Acestea sunt: cunoștințe, abilități, deprinderi.

Să evidențiem conținutul caracterului profesional-pedagogic necesar pentru crearea măiestriei pedagogice (după conținut aceasta este identică învățământului general): elemente, caracteristici generale a acestor tipuri necesare specialistului; elemente speciale acestor tipuri.

Conținutul elementelor profesional-pedagogice a pedagogului:

1. Sistema cunoștințelor profesional-pedagogice (achiziționare și evidențierea se face prin: percepție, înțelegere, memorare; utilizarea cunoștințelor în situație cunoscută; utilizarea cunoștințelor în situație nouă);

2. Sistema de competențe și deprinderi profesional-pedagogice (determină experiența activității profesional-pedagogice: prin caracter empiric, prin model sau într-o situație nouă);
3. Experiența activității didactice creative (deprinderi de a formula și determina probleme; activități de cercetare și căutare pedagogică);
4. Experiența calităților pedagogice create și orientarea profesional-pedagogică (crearea și manifestarea modelului de comportament intern în corespundere cu etica pedagogică și normele și principiile morale; comportamentul profesional; atitudinea creativă și actuală, ”contemporană” față de activitatea pedagogică).

Dobândirea, posesiunea acestora în instituția de învățământ de orice nivel este practic imposibilă, astfel crearea măiestriei continue în activitatea pedagogică independentă. Pedagogul trebuie să țină cont de: conținutul învățământului, personalitatea elevilor (cunoașterea obiectului – elevului, etc.), activitatea pedagogică, procesul didactic, perceperea sinelui ca personalitate și ca pedagog. Lipsa unor componente limitează capacitatea pedagogului în organizarea procesului pedagogic și obținerea măiestriei pedagogice.

Abilitățile și deprinderile pedagogice cuprind: selecția, organizarea didactică și transmiterea conținutului învățământului; comunicarea cu elevi, studenți, trecerea de la nivelul obiectului educației la subiectul educației, crearea la studenți a deprinderilor de asimilare a conținutului cunoștințelor; organizarea, dezvoltarea și aplicarea activității pedagogice în procesul didactic; utilizarea instrumentului influenței pedagogice; adaptarea conținutului didactic la latura contemporană, actualitatea ei. Ținem cont și de sistema pedagogică și disciplina studiată care împreună și fiecare în parte influențează asimilare materiei și crearea viitorului cetățean și specialist. Un loc aparte au ideile transmise de alți pedagogi, colegi.

Evident abilitățile și deprinderile pedagogice pe bună dreptate pot fi considerate partea de bază a măiestriei pedagogice, după unii cercetători acestea sunt considerate chiar principalele în determinarea măiestriei. Argumentul este că acestea constituie rezultatul activității practice, care sunt acumulate de experiență. Abilitățile și deprinderile pot avea caracter de acumulare în primul rând pe parcursul pregătirii pedagogice (ca instruire, după un anumit mod, în urma aplicării unei tehnici pedagogice), în al doilea rând pe parcursul activității pedagogice. Mai valoroasă în activitatea pedagogică evident este ultima poziție. În această situație pedagogul capătă abilități de creativitate. El completează procesul didactic cu un set de activități, elemente inedite, creatoare cu caracter de noutate, euristic îmbinarea cărora aduce perfecționarea didactică.

Nu trebuie de exclus și aspectul civic al pedagogului, calități personale și profesionale ale pedagogului, abilitățile pedagogice etc. Acestea și altele par a fi de caracter subiectiv, dar au ca ecou manifestarea simpatiei, servesc drept exemplu, pot să influențeze lumea internă și să motivează procesul de studiu a elevilor și studenților.

Ca concluzie, pentru a dobândi și mări nivelul măiestriei profesionale se va combina elementul subiectiv, obiectiv, practica și activitatea pedagogică adică: personalitatea pedagogului, cunoștințele sale și practică pedagogică.

Bibliografie:

1. M. Bulgaru, O. Bulgaru, *Calitatea învățământului superior – indicator essential al dezvoltării umane*. Conf. intern. științifico-practică: ”Dezvoltarea umană: impactul proceselor de transformare a societății moldave”. A.Ș.M. 2007.
2. A. Mocanu, *Dezvoltarea învățământului mediu general în condițiile transformărilor sociale*. Conf. intern. științifico-practică: ”Dezvoltarea umană: impactul proceselor de transformare a societății moldave”. A.Ș.M. 2007.
3. T. Scripa, *Pregătirea cadrelor didactice în condițiile educației integrate*. Conf. intern. științifico-practică: ”Dezvoltarea umană: impactul proceselor de transformare a societății moldave”. A.Ș.M. 2007.
4. Азаров Ю.П. *Искусство воспитывать*. М., 1988.
5. Азаров Ю.П. *Искусство воспитывать*: Книга для учителя. М., 1985.
6. Архангельский С.И. *Лекции по научной организации учебного процесса в высшей школе*. М., 1976.
7. Бондаревым В.В. *Воспитание интереса к знаниям и потребности к самообразованию*. М., 1985.
8. Савельев А.Я. *Состояние и развитие высшего и среднего профессионального образования*. М., 1998.
9. Скворский В.Я. *Системный подход к анализу учебно-воспитательного процесса и определению путей его совершенствования*. М., 1987.